

برنامه انرژی خورشیدی برای ایران

ممانعت از برنامه اتمی ایران به مدد انرژی‌های تجدیدشونده؟

تأثیرات جنگ در ایران بسیار ناگوار خواهد بود و از خطر آلودگی دائمی و گسترده امواج رادیواکتیو، نابودی انسان‌ها و مناطق تا گسترش عدم ثبات در منطقه خلیج فارس و احتمالاً عدم ثبات صلح جهانی را در بر خواهد داشت. تعدادی از دست‌اندرکاران به دلیل این مخاطرات در مخالفت با احتمال جنگ هم‌نظرند.

ایران، نیاز به گسترش منابع تولید انرژی را رسماً دلیل فعالیت‌های هسته‌ای خود اعلام می‌نماید. توسعه امکانات تولید انرژی نیز برای توسعه ایران ضروری است. با آن که نمی‌توان ضرورت تأمین انرژی در ایران را نفی نمود، اما در عین حال نیز باید قید شود که استفاده از انرژی هسته‌ای برای این منظور کاملاً غیر ضروری است.

ایران نه تنها دارای منابع گسترده انرژی فسیلی است، که البته در درجه نخست به منظور صادرات مورد استفاده قرار می‌گیرد، بلکه امکانات بالقوه عظیمی برای استفاده از منابع انرژی تجدیدشونده دارد. با توجه به آن که ایران به موازات تهدید به جنگ، همواره از نفت و گاز خود استفاده سیاسی می‌نماید، بهتر است که بقیه جهان، خود را از نفت و گاز ایران بی‌نیاز نماید. بهترین و سریع‌ترین راه برای رسیدن به این هدف، استفاده از انرژی‌های تجدیدشونده است. برای ایران نیز استفاده گسترده از منابع انرژی‌های تجدیدشونده، در بردارنده منافع این کشور خواهد بود. زیرا در مقایسه با گسترش پرهزینه و دشوار انرژی هسته‌ای و یا در مقایسه با ساخت پالایشگاه و تأمین انرژی مورد نیاز نیروگاه‌ها، می‌توان با استفاده از انرژی‌های تجدیدشونده، سریع‌تر و با هزینه کمتر نیاز روزافزون به انرژی را برآورده نمود. به این دلیل، استفاده و گسترش امکانات بالقوه انرژی‌های تجدیدشونده در سطح جهان و در ایران کاملاً معقول است و بایستی استراتژی تعیین‌کننده در سیاست جهانی باشد.

با آن که ایران نیز بر اساس حقوق بین‌الملل، از حق استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای برخوردار است، اما حق استفاده صلح‌آمیز به معنای اجبار به استفاده از انرژی هسته‌ای نیست. گسترش انرژی‌های تجدیدشونده در ایران خللی در حق استفاده از انرژی‌های هسته‌ای ایجاد نمی‌کند، بلکه ایران را به آسانی از استفاده از انرژی هسته‌ای بی‌نیاز خواهد کرد.

در مواجهه با بحران کنونی، تأکید بر دیپلماسی به منظور مانع شدن از بروز جنگ در منطقه، صحیح است. اما دیپلماسی باید همواره کلیه امکانات صلح‌آمیز و از جمله ارائه پیشنهاد به ایران جهت استفاده از انرژی‌های تجدیدشونده را در برگیرد.

سازمان انرژی‌های نو ایران (SUNA) در حال حاضر در حال ارزیابی امکانات بالقوه ایران است. هم‌اکنون راه برای جامعه جهانی باز است تا فعالانه به ایران پیشنهاد کند، از اهداف توسعه کشور ایران، با استفاده از انرژی‌های تجدیدشونده، حمایت گسترده نماید. برای این امر حتی نیازی به مصوبه سازمان ملل متحد نیست بلکه یکایک دست‌اندرکاران، مانند اتحادیه اروپائی و حتی تک تک کشورها و از جمله آلمان، می‌توانند چنین پیشنهادی ارائه کنند. بدین سان که در صورتی که ایران متقابلاً بپذیرد که از برنامه هسته‌ئی صرف‌نظر نماید، می‌توان پیشنهاد حمایت مشاوره‌ئی و یا لجیستیکی برای گسترش انرژی‌های تجدیدشونده و یا ایجاد کارخانه تولید انرژی‌های تجدیدشونده را ارائه داد. در هر صورت امروزه نمی‌توان این پیشنهاد را به دلیل غیرقابل اجرا بودن رد کرد: فن-آوری های انرژی تجدیدشونده به تعداد پرشمار موجود است: به‌ویژه نیروگاه‌های حرارتی- خورشیدی، ژئوترمی، انرژی بادی، نیروگاه آبی کوچک، نیروگاه بیوگاز، انرژی موجی در سواحل و حتی سلولهای خورشیدی فتوولتاز نیز در ابعاد تجاری و صنعتی در دسترس است. با استفاده از این فن‌آوری‌ها نیاز ایران به گسترش تأمین انرژی، در مقایسه با انرژی هسته‌ئی، سریع‌تر و با هزینه کمتر انجام خواهد شد. هم‌اکنون تولید برق با استفاده از نیروگاه‌های بادی و سلول‌های خورشیدی فتوولتاز، کم‌هزینه‌تر از احداث نیروگاه‌های جدید هسته‌ئی است. این استدلال که توسعه ایران منحصراً با استفاده از انرژی هسته‌ئی امکان‌پذیر است، نادرست و به آسانی قابل رد است.

ارائه یک پیشنهاد مشخص برای تولید انرژی خورشیدی به ایران، که باید شامل حمایت گسترده در جهت اجرای عملی این پیشنهاد و همچنین همراه با صرف‌نظر کردن ایران از گسترش انرژی هسته‌ئی باشد، می‌تواند باعث دو واکنش احتمالی از سوی ایران گردد:

۱. عدم پذیرش پیشنهاد توسط ایران که نتیجه آن چنین خواهد بود: برای ایران دشوار خواهد شد، استدلال نماید که چرا پیشنهاد بین‌المللی برای گسترش انرژی‌های تجدیدشونده را رد می‌کند، به‌رغم آن که هزینه تولید برق به نحو قابل ملاحظه‌ئی کم‌هزینه‌تر از احداث نیروگاه‌های هسته‌ئی است. در صورتی که ایران به رغم ارائه پیشنهاد استفاده از انرژی خورشیدی، همچنان بر استفاده از انرژی هسته‌ئی اصرار بورزد، جامعه جهانی می‌تواند با سهولت بیشتری فشار بر ایران را افزایش دهد. در این صورت ادعای ایران مبنی بر آن که منحصراً با هدف تولید انرژی نیازمند به نیروگاه هسته‌ئی است، از اعتبار ساقط خواهد بود.

۲. قبول پیشنهاد توسط ایران: چنین واکنشی به معنای حرکتی صلح‌آمیز در جهت رفع مشکل خواهد بود. در این صورت ایران در پی ساخت راکتورهای اتمی نخواهد بود و جامعه جهانی و یا تعدادی از

کشورها به ایران در زمینه تولید انرژی خورشیدی کمک فعالانه خواهند کرد تا ایران بتواند مشکلات تولید انرژی خود را رفع نماید.

در هر صورت لازم است که دولت‌های غربی تلاش کنند، چنین استراتژی را تدوین نمایند. ما به جای تقابل دولت‌ها نیازمند همکاری ملت‌هائیم و انرژی‌های تجدیدشونده، فن‌آوری صلح‌آمیزی است که ملت‌ها را به یکدیگر پیوند می‌دهد. اما انرژی هسته‌ای، به‌عکس، باعث جدائی است و با خود مخاطراتی غیرضروری برای جامعه جهانی به همراه دارد.

برلین، ۲۱ مه ۲۰۱۲ برابر با اول خرداد ۱۳۹۱